

R

REVEIL-SERIE

DE HEILIGE GEEST
LEERT PROFETEREN

JOANNES BEUKELMAN

No. 513

APRIL 2015

JOANNES BEUKELMAN

Joannes Beukelman werd op 11 maart 1704 te Hoorn geboren. Hier heeft Florentius Costerus gestaan, en ook de bekende Lambertus de Beveren, die de Pelgrimsreis van John Bunyan van aantekeningen voorzag. Beukelman studeerde te Leiden in de godgeleerdheid. In oktober 1725 ontving hij een beroep naar Oost- en West-Blokker, dat wegens zijn minderjarigheid niet geaprobeerd werd door de Staten van Holland en West-Friesland. Op 27 november 1726 werd hij tot predikant bevestigd in zijn eerste gemeente Driehuizen en Zuid-Schermer. Vervolgens diende hij de gemeenten Alblasserdam (december 1728), Zierikzee (januari 1730), Hoorn (juni 1737), Rotterdam (maart 1749) en 's-Gravenhage (oktober 1750). In Hoorn werkte hij samen met zijn vroegere predikant Lambertus de Beveren. Tijdens zijn predikantschap in 's-Gravenhage betoonde hij zich vurig Oranjegezind. De stadhouder en andere edelen waren dan ook meer dan eens onder zijn gehoor te vinden.

Op 17 augustus 1757 is hij in 's-Gravenhage overleden, nadat een ernstige ziekte zijn lichaam in korte tijd had gesloopt. Velen betreurden hun gewaardeerde leraar. In zijn geboortestad werd hij begraven. Joannes Beukelman was een ijverige predikant, getrouw in zijn prediking, zijn catechiseren en huisbezoeken, en in het handhaven van de tucht. Vele malen diende hij classis of synode als scriba of preses. Hij mocht getuigen dat hij zegen ondervond op zijn prediking, die ontdekkend en overtuigend was. Zijn preekstijl was eerbiedig, ernstig en gevoelig, waardoor hij geliefd was in de gemeenten die hij diende. Hij bracht geen onnodige geleerdheid of uitweidingen op de preekstoel. In grote lijnen volgde hij de indeling zoals die toen gebruikelijk was: een korte inleiding, een uitleg van de tekst in enkele punten en een toepassing, waarin hij inging op de onderscheiden zielsgesteldheid van de leden der gemeente. Zelf heeft hij geen preken in druk laten verschijnen. Zijn nagelaten preken werden gekocht door boekdrukker Jan Abraham Bouvink, die ze in de jaren 1773-1777 uitgaf

in zeven dikke bundels ‘Keurstoffen’ en ‘Vervolgstoffen’. Zijn zoon, ds. Johannes Wilh. Bouvink begeleidde de uitgaven. In totaal zijn 334 preken uitgegeven.

Bronnen: - Nieuw Nederlandsch biografisch
Woordenboek, deel 7
- Reformatorisch Dagblad, april 2009.

De hierna volgende preek is afkomstig uit ‘De Lydende en Verheerlykte Immanuël’, tweede stuk, de derde leerrede over de uitstorting van de Heilige Geest, pag. 893-909.

De toevoeging aan de titel luidt als volgt:
‘of volledige verklaring over alle de Lijdens- en Feeststoffen in negenenvijftig leerredenen en eene Inleidings-leerreden tot de Lijdensge-schiedenis, waarbij gevoegt zijn Drie leerredenen over den Lofzang Simeons en eene Belijdenispredikatie, alle uitgewerkt en gepredikt door den Wel eerwaarden, zeer geleerden en nu zaligen Heer Joannes Beukelman, in zijn Wel Eerwaarde Leven, getrouw Bedienaar des Godlijken woords in de Gemeenten van Jezus Christus, te Driehuizen,

Alblasserdam, Zirkzee, Hoorn, Rotterdam en laatst in 's-Gravenhage. Uitgegeven in 's-Gravenhage bij Jan Abraham Bouvink, Boekverkoper op de plaats, 1775. Met Privilegie der Ed. Gr. Mog. Heeren Staaten van Holland en West Friesland. De preek is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands.

DE HEILIGE GEEST LEERT PROFETEREN

door

JOANNES BEUKELMAN

Voorafgaand aan het noemen van de tekst staat er boven de preek:

Maandag voormiddag.

Petrus verdedigt de discipelen tegen het vermoeden van de spotters. Hij bewijst dat ze niet dronken zijn. Ook beantwoordt hij de vraag van de godvrezenden en toont aan dat deze wonderlijke gebeurtenis de vervulling is van de profetie van Joël over de uitstorting van Gods Geest.

*”Maar Petrus, staande met de elven,
verhief zijn stem, en sprak tot hen:
Gij Joodse mannen, en gij allen die te
Jeruzalem woont, dit zij u bekend, en
laat mijn woorden tot uw oren ingaan.*

Want dezen zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt; want het is eerst de derde ure van de dag.

Maar dit is het wat gesproken is door de profeet Joël: Het zal zijn in de laatste dagen, (zegt God) Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees; en uw zonen en uw dochters zullen profeteren en uw jongelingen zullen gezichten zien en uw ouden zullen dromen dromen”. Ook op Mijn dienstknechten, en op Mijn dienstmaagden, zal Ik in die dagen van Mijn Geest uitstorten, en zij zullen profeteren”.

Handelingen 2:14-18

Inleiding

Iedere gelovige is verplicht met alle zorgvuldigheid zijn goede naam te bewaren en naar vermogen te verdedigen tegen beschuldigingen van lasteraars. Daartoe verplicht hem niet alleen zijn eigen belang, maar ook de ware godsdienst die hij belijdt en het geestelijke nut van zijn naaste. Als het over

niets meer ging dan over zijn eigen eer en hij de goedkeuring had van zijn hemelse Rechter en van zijn eigen geweten, dan zou hij al wat de wereld over hem oordeelde, in de wind kunnen slaan. Kwaadspreken op zichzelf verandert immers niets aan de waarheid van een goede zaak. Men kan zeggen wat men wil van een ware dienstknecht van de allerhoogste God, hij zal daardoor niet ongelukkiger worden. Maar wat hij als gevolg van laster wel heeft te vrezen is dat deze laster hem ongeschikt maakt om het Koninkrijk van God te bevorderen onder zijn naasten. Want de smaad op zijn persoon kan afbreuk doen aan de Naam en het Evangelie van Christus. Daarom is het nodig, wanneer hij vals en ten onrechte beschuldigd wordt, zijn onschuld te verdedigen, de lastering te beschamen en aan ieder te laten zien wie hij is. Dit tot eer van die God, door Wiens genade hij alleen is die hij is. Als er iemand is die daartoe verplicht is, dan is het wel in het bijzonder hij van wie God zich bedient in het verkondigen van de waarheid. Daarom hebben ook al vanouds belangrijke leraren zichzelf

verdedigd tegen de valse lasteringen waarvan ze beschuldigd werden. Zo hebben Justinus Martyr, Tertullianus, Clemens en anderen zich verdedigd tegen de kwaadsprekers.

Als zo'n man komt ook de apostel Petrus naar voren in de woorden van de tekst. Er waren immers mannen die openlijk de spot dreven met het grote Pinksterwonder en de apostelen van dronkenschap beschuldigden. Ze riepen: 'Ze zijn vol zoete wijn'. Inderdaad een verdachtmaking die niet alleen een oneer is voor de apostelen, maar ook tot nadeel van het Evangelie dat ze nu aan alle volkeren willen verkondigen. Daarom verdedigt Petrus zichzelf en zijn medeapostelen zeer krachtig tegen die verdachtmaking. Hij bewijst uit de profetie van Joël, zoals onze tekst zegt, wat dit wonder werkelijk is. In de vorige verzen van ons teksthoofdstuk zijn ons de verscheidene uitwerkingen voorgehouden van het pinksterwonder in het hart van al die verschillende mensen die te Jeruzalem tegenwoordig waren. Zij hoorden de discipelen in hun eigen taal de grote werken Gods spreken.

Feitelijk houdt onze tekst in hoe Petrus de tegensprekende spotters weerlegt die het grote werk van de Geest hebben uitgemaakt voor een werk van de satan en van de wijn. En hoe hij vervolgens onderwijs geeft aan de twijfelmoedige menigte van godvrezenden, die graag willen weten wat dit wonder betekent. Een stof die het zeer waard is om met aandacht gehoord en overdacht te worden.

Moge de Heere velen van u hierbij een persoonlijke zegen geven. Amen.

Om deze woorden op een ordelijke wijze te behandelen, willen wij overdenken:

1. Hoe Petrus de tegensprekende spotters weerlegt (vers 14-15).
2. Hoe hij de godvrezenden over deze bijzondere gebeurtenis onderwijst (vers 16-18).

Uitleg

1. De verantwoording door Petrus

In het eerste deel van vers 14 lezen we hoe de apostelen zich gereed maken om zich te

verantwoorden. De verantwoording zelf treffen we aan in de verzen 14b-15.

a. *De voorbereiding tot verantwoording*

Lucas schrijft: ‘Maar Petrus, staande met de elfen, verhief zijn stem en sprak tot hen’.

Het woordje ‘maar’ geeft een tegenstelling aan met het voorgaande. Daarin staat dat er godvrezende mannen waren die verwonderd, twijfelmoedig en vol vragen waren over wat er gebeurde. Ze zeiden: ‘Wat wil toch dit zijn?’ Petrus zal deze mensen met alle vriendelijkheid onderwijzen en vanuit het profetische Woord overtuigend aantonen wat er hier voorvalt. Maar er zijn ook spotters die het belangrijke werk van de Geest schamper afwijzen.

Tegenover hen stelt Petrus zich op door hen de mond te stoppen en hun vuile laster te beschamen. Dit was nodig om de oprechten te kunnen onderwijzen en de goddelozen de mond te snoeren, zoals de Spreukendichter zegt: ‘Als men de spotter straft, wordt de onverstandige wijs; en als men de wijze onderricht, neemt hij wetenschap aan’ (21:11).

Petrus, de broer van de apostel Andreas

en die vroeger Simon werd genoemd, was een Galileeër uit Bethsaïda. Hij was een eenvoudige visser. Hier komt hij echter naar voren als een zeer welsprekende redenaar. Dat is geen wonder, want hij sprak zoals de Geest het hem gaf uit te spreken. En wie is een Leraar als Hij? (Job 36:22). Dat Petrus hier spreekt, is geen teken van zijn gezag boven de andere apostelen, zoals Rome wil. Petrus, die een medeouderling was, keurt in zijn zendbrief de heerschappij onder de voorgangers in de kerk af (1 Petrus 5:1-3). Het is meer waarschijnlijk dat hij hier het woord nam, omdat hij de oudste in jaren was, aan wie het dus toekwam als eerste te spreken. Hij was trouwens ook één van de apostelen die het eerst geroepen was. Het is ook mogelijk dat hij de meest vaardige in het spreken was, en daarom terstond zijn mond opende. Hij was zeker een apostel die zijn ambtsbroeders in ijver voorbijstreefde. Dat was gebleken in Johannes 6 en het blijkt ook hier. Het is ook wijs van de apostelen om één van hen een woord ter verantwoording te laten spreken. Zij handelen niet als dronken mensen

die, als ze iets onvriendelijks horen, door elkaar heen gaan praten op een onsamenhangende manier. En als één het moet doen, past het niemand beter dan Petrus.

Maar al spreekt hier alleen Petrus, het is een zaak die allen aangaat, zoals zijn ambtsbroeders te kennen geven door met hem te gaan staan. Lucas zegt: ‘Petrus staande met de elfen’, te weten met zijn elf medeapostelen. Na de dood van de verrader Judas was het twaalfstal van de apostelen weer aangevuld met Matthias. Door met Petrus op te staan geven de andere apostelen te kennen één van gevoelen te zijn en dat zij instemmen met de woorden van Petrus. In het eerste vers van ons teksthoofdstuk hebben wij gelezen dat zij allen eendrachtig bijeen zijn te Jeruzalem. Hun eensgezindheid duurt voort. Die is zelfs nog toegenomen sinds zij met de Heilige Geest zo overvloedig en op zo’n bijzondere wijze tot één lichaam gedoopt zijn.

Petrus, die uit naam van allen het woord zal voeren, is gaan staan, evenals de andere elf

apostelen, zoals zij doen die zich tegen hun aanklagers moeten verdedigen. Dit toont tevens aan hoe kloekmoedig en onbevreesd de apostelen zijn. De Heere Jezus had immers tot Zijn leerlingen gezegd: ‘Vrees hen niet’. Had echter dit Woord tot hiertoe weinig gehoor bij hen gevonden, nu zijn ze allen vol moed en durven ter verantwoording voor het aangezicht van de menigte op te staan. Het leek beangstigend om openlijk uit te komen voor de zaak van Jezus, van Wie het bloed als het ware de Joden nog van de vingers droop. Dit te meer omdat de apostelen binnen de muren van de tempel waren en de uitgangen daarvan door wachters bezet werden. Maar de apostelen zijn nu niet vreesachtig zoals ze tevoren waren, maar moedig als jonge leeuwen, zoals geschreven staat: ‘Elke rechtvaardige is moedig, als een jonge leeuw’ (Spreuken 28:1). Dit staan van de apostelen weerspreekt ook de spotters die zeiden dat de apostelen vol zoete wijn waren. Ze staan hier zonder te wankelen, en staan ook niet onvast op hun benen, zoals dronken mensen.

Petrus nu spreekt uit naam van allen. Hij verheft zijn stem. Niet als een dronken man, die veel lawaai maakt door ongemanierd te schreeuwen. Maar als iemand die wijze woorden gaat spreken tot handhaving van Gods eer, tot beschaming van de spotters en om zielen in te winnen voor de Heere Jezus. Ook verheft hij zijn stem om des te beter gehoord te kunnen worden door de grote menigte van mensen die samengestroomd waren. Eveneens om daarmee een bewijs te geven van zijn onbeschroomdheid.

Het is de Heilige Geest Die hem zo doet ijveren voor de eer van zijn Meester en om mensen te behouden. Dat was hem en zijn medewerkers bevolen, zoals Jesaja zegt: ‘O Sion, gij verkondigster van goede boodschap, klim op een hoge berg; o Jeruzalem, gij verkondigster van goede boodschap, hef uw stem op met macht, hef ze op, vrees niet, zeg aan de steden van Juda: Zie hier is uw God!’ (Jesaja 40:9). Petrus verheft dus zijn stem en spreekt tot hen. Het grondwoord geeft aan dat het een fraaie en schoon klinkende manier van spreken is.

Hij die Jezus heeft verloochend, belijdt Hem hier. Een visser wordt een welsprekende redenaar. Hij is er verre van om dronken en vol zoete wijn te zijn. Een dronken mens is toch onbekwaam om verschillende talen te spreken en om wijze redenen naar voren te brengen. Dronken mensen stamelen en hikkelen, ze herhalen de dingen. Altijd bemerkt men dat zij onsamenhangend spreken en geen doordachte redeneringen naar voren brengen.

b. *De verantwoording zelf*

Petrus begint met hen vriendelijk toe te spreken. Na een wens en een vermaning laat hij zijn eigenlijke verantwoording volgen. In vriendelijke bewoordingen spreekt hij hen eerst aan met: ‘Gij Joodse mannen, en gij allen die te Jeruzalem woont’. Op de aanspraak ‘gij Joodse mannen’ waren de Joden erg gesteld. Deze naam, aangenaam in ieders oren, was na de terugkeer uit de Babylonische ballingschap gebruikelijk geworden voor allen, van welke stam ze ook mochten zijn. Hij voegt eraan toe: ‘en gij allen die te Jeruzalem woont’. Daarmee

toont hij aan dat hij niemand in deze aanspraak buitensluit. Hij bedoelt dus ieder, wie hij ook mag zijn, die nu in Jeruzalem verblijft; ieder die tot de Joden behoort wegens zijn deel aan de wet en het heiligdom, waar hij anders ook verstrooid over de aarde zou mogen wonen. Vriendelijk is deze aanspraak van Petrus, maar ook overtuigend. Als ze Joden zijn, behoren ze godlovers te zijn en geen lasteraars. Als ze mannen zijn, moeten ze zich niet bezondigen door lichtvaardig te oordelen. Als ze te Jeruzalem wonen, moeten zij de dingen weten die daar in deze dagen geschied zijn. Als ze Samaritanen waren geweest, die de gewoonte hadden naar de Gerizim op te gaan, zou men het hun niet euvel kunnen duiden. Maar dat Joodse mannen, die de godsdienst van hun vaders belijden en daarom in Jeruzalem zijn, de spot drijven met zulke goddelijke zaken is niet te verontschuldigen. Zij kunnen weten, dat hemel en aarde aan de Heere Jezus grote eer hadden gegeven, toen Hij de geest gaf aan het kruishout. Moeten ze dan nu weer lasteren en spotten, nu ze opnieuw zo'n groot wonder zien

gebeuren in de mannen van wie ze weten dat ze met Jezus zijn geweest en Zijn leerlingen zijn? Hij vervolgt zijn aanspraak met de woorden: ‘Dit zij u bekend’. Hij wenst hen toe dat God zo in hen wil werken dat ze mogen gaan begrijpen en leren kennen wat hij nu tot hun zal zeggen. Daaraan voegt hij de vermaning toe: ‘Laat mijn woorden tot uw oren ingaan’. Hij vraagt dus hun aandacht en wil dat zij met open oren zullen luisteren naar zijn woorden. Met deze woorden wil Petrus binnendringen in het hart van zijn hoorders en hen als het ware ongemerkt gevangen nemen onder de gehoorzaamheid van Christus. Hij buldert en raast niet maar gaat met kalme zachtmoedigheid te werk in de hoop dat hij daardoor meer zou mogen bereiken. Zo baant hij de weg om te komen tot zijn eigenlijke verantwoording.

Hij vervolgt: ‘Want dezen niet dronken’. Eer hij hen onderwijst in wat hier werkelijk gebeurt, wil hij allereerst de steen des aanstoets wegnemen. Omdat zij gezegd hadden ‘ze zijn vol zoete wijn’, ontkent hij dit volmondig en

antwoordt daar recht tegen in: ‘Dezen zijn niet dronken’. Trouwens aan dergelijke laster bij zo’n gelegenheid kan hij niet stilzwijgend voorbij gaan. Hij zou dan ontrouw geweest zijn aan zichzelf en aan het wondere werk van de Heilige Geest.

Die laster, dat ze vol zoete wijn zijn, raakt de goede naam van de apostelen. De goede naam is uitgelezenener dan grote rijkdom en beter dan goede olie. Wanneer iemand gekwetst wordt in zijn naam die hem zo lief is als zijn eigen leven, en hij zich niet verantwoordt, is hij onbarmhartig tegenover zichzelf. Deze laster trof de apostelen diep, en zou hun de grootste schade toebrengen als ze onbeantwoord bleef. Het is dan ook onmogelijk voor Petrus om dit ongemerkt voorbij te laten gaan. Ja, hij heeft het grootste gelijk van de wereld om op zo’n zware beschuldiging te antwoorden. Maar, en dat is niet het minste, deze laster raakt bovenal de eer van God. Daaraan mogen mensen nooit te kort doen. Het is niemand geoorloofd te zwijgen als God gelasterd wordt. Als de eer van die grote Koning gehoond wordt, dan behoren

alle tongen te spreken. Het is waar dat God Zijn eigen eer wel kan handhaven, maar Hij wil dat dit ook door Zijn volk gedaan wordt. Zouden zij zwijgen als Gods eer benadeeld wordt. Schande over hen die wel opkomen voor hun eigen eer, maar niet voor de eer van God. Geheel anders doet hier dus Petrus. Hij verzet zich ertegen en zegt in het openbaar: ‘Dezen zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt’. Zie hier opnieuw zijn zachtmoedigheid. Hij zegt niet: Dezen zijn niet dronken zoals u leugenachtig en godslasterlijk zegt. Maar hij spreekt vriendelijk dit milde woord ‘gelijk gij vermoedt’. Trouwens met zulke milde woorden kan hij hen het beste overtuigen van het onbillijke van hun laster. Ook wij, als wij goddeloze argumenten weerleggen, moeten dat niet doen met schelden en razen. We moeten niet altijd scherpe bewoordingen kiezen. Een zacht antwoord keert de grimmigheid af. Het is waar, voor een harde kwast is een scherpe bijl nodig. Er zijn mensen op wie slechts harde bestraffingen vat hebben. Dan is het verstandig voor een dienstknecht van de Allerhoogste als

hij zich in dat geval opstelt als een Boanerges, als een zoon des donders, en voor de dag komt met de vloek en donder van de wet van Sinaï. Maar wij zijn van mening dat dit alleen maar soms, en met behoedzaamheid geschieden moet, omdat het hart van een mens het allermeest en het allerliefst met vriendelijkheid en zachtmoedigheid getrokken wil worden. Om deze reden gebruikt Petrus dan ook dit milde woord ‘dezen zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt’.

Evenwel is ook dit een pijnlijke opmerking, want er ligt een zware beschuldiging in opgesloten. Want als hij tot hen zegt ‘gelijk gij vermoedt’, geeft hij daarmee te kennen dat hun hele beschuldiging slechts voortkomt uit een enkel vermoeden en een ongegronde argwaan. Met andere woorden, hij beschuldigt hen dus van liefdeloosheid en van een onbedachtzame veroordeling. Om aan te tonen hoe ongegrond hun vermoeden is, voegt hij daar een zeer nadrukkelijke reden aan toe als hij zegt: ‘want het is eerst de derde ure van de dag’. Dat is naar onze berekening ’s morgens om negen uur,

de ure van het gebed.

Sommigen vatten dit zo op dat Petrus hiermee wil zeggen dat het zelfs in strijd is met een uitwendige beschaving om op deze tijd al dronken te zijn. Het is alsof hij zeggen wil: Dit is het Pinksterfeest en het is nu de ure van het gebed. Wij zijn zoals u opgegaan naar de tempel, om onze godsdienstplichten waar te nemen. Wie zou dan dronken zijn en in zulk een wangestalte voor het aangezicht van de Heere durven verschijnen? Dronkenschap is een werk van de nacht: 'Die dronken zijn, zijn des nachts dronken'. Ook al zijn Galileeërs verachtelijk in uw ogen, denk dan echter niet dat ze zich zo onfatsoenlijk zouden gedragen om, zonder God of mensen te ontzien, een feestdag als deze op zulk een schandelijke wijze te ontheiligen.

Maar wij kunnen het met deze uitleg niet eens zijn. De meeste nadruk zou dan liggen op het onbetamelijke, en dat het daarom niet waarschijnlijk was wat de spotters naar voren brachten. Maar dit was het juist waarvan de lasteraars de apostelen beschuldigden,

dat ze als mensen van geen fatsoen, over wat betamelijk was, waren heengestapt en als gespuis de morgendrank gulzig hadden opgedronken. Als er echter niet meer achter zat, dan zou Petrus, denken wij, dit bewijs niet gebruikt hebben. Temeer omdat de bewijsstukken voor de hand liggen, die onfeilbaar kunnen aantonen dat deze mensen niet dronken waren. Hij had bijvoorbeeld kunnen zeggen dat het geen werk van dronken mensen is om Gods grote daden ordelijk te verhalen, niet alleen in hun eigen taal, maar ook in verschillende vreemde talen en dat met de juiste tongval alsof het hun moedertaal was. Dat ongeletterde Galileeërs zo spraken was het getuigenis van de Parthers, de Meders, en alle andere hiervoor genoemde volken. Omdat Petrus deze en soortgelijke onweerlegbare bewijzen achterwege laat, kunnen we niet geloven dat hij alleen maar de zwakke redenen naar voren brengt van het onbetamelijke. Het zal daarom onzes inziens meer de voorkeur moeten hebben deze woorden niet zo op te vatten dat het onbetamelijk zou zijn dat de

apostelen dronken waren, maar dat hij daarmee aan wil geven dat het volstrekt *onmogelijk* is dat dezen, op de derde ure van de dag, dronken kunnen zijn als gevolg van iets wat zij dachten. Hieruit blijkt dan duidelijk, dat de lasteraars dachten dat de apostelen zich aan de offerwijn vergrepen hadden, en dat ze hen dáárvan beschuldigen. Maar die offerwijn kon niemand bemachtigen, voordat de priester een gedeelte daarvan op het altaar geplengd had. En dat plengen geschiedde op de Pinksterdag niet eerder dan op de zesde ure, dus rond de middag. Zo is deze verantwoording van Petrus volkomen terecht, omdat de offerwijn tot dat moment moest blijven in handen van de priester, voordat die door iemand gedronken kon worden. De offerwijn moet nog drie uur door de priester bewaard worden eer wij die kunnen bemachtigen. Daarom is het volstrekt onmogelijk dat wij drie uur voordat ze verkrijgbaar is, dronken kunnen zijn van de offerwijn, zoals u vermoedt. Ziedaar, de laster van de spotters op de meest krachtige manier weerlegd.

2. Het onderwijs dat Petrus geeft

Hierop onderwijst Petrus de twijfelmoedige menigte der godvrezenden die graag wil weten wat het was dat er geschied is.

‘Maar dit is het wat gesproken is door de profeet Joël’. Hij wijst met het tegenstellende woordje ‘maar’ aan wat dit werkelijk was, namelijk een vervulling van de beloften die door de profeten zijn gesproken. Daaruit blijkt duidelijk dat die spotters de apostelen vals beschuldigd hebben. Hij toont in het bijzonder aan dat dit hele gebeuren de vervulling is van een zeer heuglijke en troostvolle belofte. Daarom vervolgt hij: ‘Dit is het wat gesproken is door de profeet Joël: Het zal zijn in de laatste dagen, zegt God, Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees; en uw zonen en uw dochters zullen profeteren en uw jongelingen zullen gezichten zien en uw ouden zullen dromen dromen. Ook op Mijn dienstknechten en op Mijn dienstmaagden zal ik in die dagen van Mijn Geest uitstorten, en zij zullen profeteren’. Deze woorden zijn ontleend aan Joël 2:28-29.

Petrus verzekert dat God het zegt. Al is het door de pen van Joël te boek gesteld, nochtans is het Gods Woord. In de aangehaalde woorden zelf horen we:

- a. van een heerlijke weldaad, die hier beloofd wordt en die bestaat in de genadige uitstorting van de Heilige Geest;
- b. en van de heerlijke vrucht en uitwerking daarvan in de gelovigen.

a. Van die *genadige uitstorting van de Heilige Geest* overdenken we achtereenvolgens:

- de tijd wanneer de Geest wordt uitgestort
- de Persoon Die de Geest zou uitstorten
- de Persoon Die uitgestort wordt
- de manier waarop de Geest wordt uitgestort
- de personen aan wie de Geest geschonken wordt.

De tijd wanneer de Geest wordt uitgestort

In Joël staat: En ‘daarna’ zal het geschieden. Enkele geleerden¹ denken aan de tijd van

¹ Beukelman noemt Hugo de Groot, Rabbi Mozes, Salomo Jarchi en David Kimchi.

Jesaja of van Josafat. Anderen betrekken het op de toekomstige tijd, de dagen van de Messias. Ook Petrus deelt deze laatste mening en spreekt over: ‘Het zal zijn in de laatste dagen’. Dit kan men dan toepassen op de oude bedeling en de dienst van het aardse heiligdom. Als deze dienst ten einde loopt, gaat God een nieuwe bedeling in Zijn Kerk invoeren. Met deze verandering zouden dan al deze wondertekenen plaatsvinden. Deze zouden dus plaatsvinden na de komst van de Leraar ter gerechtigheid, die in Joël 2:23 beloofd was. ‘Daarna’ zal het geschieden, dus na de komst van die Leraar ter gerechtigheid, na de wonderen die Hij zou doen, na het herstel van de leer, na de vervulling van de beloften, na de aangebrachte gerechtigheid en na Zijn vertrek naar Hem Die Hem gezonden had. Toen begonnen de laatste dagen, de dagen van het Nieuwe Testament, waarin dit alles zou gebeuren, volgens Petrus’ verklaring in onze tekst. Dit worden de laatste dagen genoemd, omdat ze hun begin hadden in het laatste der dagen van het Oude Testament; ze maakten ook een einde aan de

dagen van het Oude Testament. Verder worden ze de laatste dagen genoemd, omdat er na het Nieuwe Testament geen verandering meer in de bedeling van Gods Kerk zou plaatsvinden, en omdat in deze dagen de dagen van de wereld zouden worden beëindigd.

De Persoon Die de Geest zou uitstorten, dat is God de Vader

In deze laatste dagen zal het zijn dat 'Ik' van Mijn Geest zal uitstorten. Hij Die de Geest zal uitstorten is de HEERE, uw God, zoals Hij in Joël 2:27 genoemd wordt, namelijk God de Vader. God de Vader komt doorgaans in het werk van de verlossing voor als de Rechter Die vertoornd is over de zonde, Die wraak eist en Die de schatkamer van Zijn genade vanwege de zonden heeft toegesloten. Aan Hem moet betaling geschieden. Maar Hij houdt nu Zijn schatkist niet meer gesloten. Hij heeft hem geopend om Zijn Zoon vrijheid te geven om daaruit de Zijnen te verzorgen. Door het volmaakte offer van Zijn Zoon is immers aan de eis van Zijn gekwetste majesteit en aan Zijn

straf eisende gerechtigheid voldaan. Joël zegt: Daarna zal het geschieden, zegt God, dat Ik Mijn Geest zal uitgieten. Petrus zegt: Ik, dat is God, zal uitstorten van Mijn Geest.

De Persoon Die uitgestort wordt, dat is de Geest

Het is bekend uit de Heilige Schrift, dat onder de naam van de Geest soms verstaan wordt de persoon van de Heilige Geest Zelf en soms Zijn gaven. Zonder twijfel worden hier de genadegaven van de Heilige Geest bedoeld. Zowel buitengewone als gewone gaven; ook de Geest van de profetie en van de wonderen, zoals uit het vervolg zal blijken. Eveneens de Geest van kennis, geloof, liefde, vrolijkheid en van de vreze des Heeren. Deze gaven worden samengevat met de naam 'Geest', omdat de Heilige Geest daarvan de Werkmeester is. Evenwel verstaan we hier onder de Geest ook de Persoon van de Heilige Geest. Want dit is het geluk van al Gods uitverkorenen, dat de Heilige Geest niet alleen Zijn gaven, maar ook Zichzelf aan hen mededeelt. Daardoor kan een gelovige ziel zeggen: De HEERE Zelf is mijn

deel. De Vader deelt Zichzelf aan hen mee om hun Vader te zijn. De Zoon schenkt Zich aan hen om hun Bruidegom te zijn, waardoor zij zeggen: ‘Mijn Liefste is de mijne en ik ben de Zijne’. Zo deelt ook de Heilige Geest Zichzelf aan hen mee. Daarom zegt Paulus: ‘Wij hebben niet ontvangen de geest der wereld, maar de Geest Die uit God is’ (1 Korinthe 2:12). Samengevat wordt hier door de Geest zowel de Persoon van de Heilige Geest bedoeld als al Zijn gaven.

De manier waarop de Geest wordt uitgestort

Het werk van de Geest wordt ons onder verschillende zinnebeelden voorgesteld. Nu eens door het beeld van olie, dan weer door het beeld van vuur en ten slotte door het beeld van water. Dit laatste beeld in het bijzonder vanwege de rijke mate waarin Zijn gaven aan de gelovigen worden uitgedeeld, zodat ze bij wijze van spreken als met water overgoten worden. Dit belooft de Heere hier dus ook. Joël zegt: Ik zal Mijn Geest ‘uitgieten’ en Petrus zegt in de tekst: Ik zal ‘uitstorten’ van Mijn

Geest. Dit uitgieten of uitstorten geeft de nauwe eenwording aan die er tussen de Geest en de gelovigen gewerkt en gekend wordt. Maar ze geeft ook aan de overvloed van de Geest Die dan geschonken wordt. Dit is geheel anders dan voorheen onder het Oude Testament. Toen werd de Geest wel meegedeeld, maar spaarzaamelijk naar de gelegenheid van die tijd. Maar de overvloed werd voor de zalige tijd daarna bewaard. Nu behaagt het de Heere om de binnenste vertrekken van Zijn heiligdom te openen en Zijn Geest uit te gieten of uit te storten. Dan wordt de Geest met Zijn gaven als met volle emmers uitgegoten, zoals voorzegt in Jesaja 32: Totdat over ons uitgegoten wordt de Geest uit de hoogte; dan zal de woestijn tot een vruchtbaar veld worden, en het vruchtbare veld zal voor een woud geacht worden (vers 15). Of in Jesaja 35: In de woestijn zullen wateren uitbarsten, en beken in de wildernis. En het dorre land zal tot staand water worden en het dorstige land tot springaders der wateren (vers 6-7). Ook op andere plaatsen spreekt Jesaja hiervan.

De personen aan wie de Geest geschonken wordt
Joël zegt dat de Heere Zijn Geest zal uitgieten of uitstorten ‘over alle vlees’. Petrus zegt in onze tekst ‘op alle vlees’. Sommigen² beperken alle vlees tot de gelovigen, tot het land van Israël of tot de Israëlieten. Maar naar mijn mening nemen die geleerden het beste standpunt in, die hier met ‘alle vlees’ gewoon bedoelen: alle mensen van vlees en bloed. Het is bekend dat de heilige schrijvers met de naam van vlees de vergankelijke en sterfelijke mens bedoelen. Mozes zegt bijvoorbeeld dat alle vlees, dat is alle mensen, hun weg bedorven hadden. Jesaja zegt ook dat de Egyptenaren geen geest maar vlees zijn, dat is, het zijn verderfelijke mensen waarvoor men niet hoeft te vrezen. Zo moet men ook hier het woord vlees nemen als een benaming voor ieder mens. De Heere Zelf spreekt hier ook van alle vlees.

Dit betekent evenwel niet dat alle mensen, hoofd voor hoofd, de Geest zouden ontvangen.

2 Ook hier noemt Beukelman geleerden als Salomo Jarchi, Aben Esra, David Kimchi en Hugo de Groot.

De Farizeeën en zij die de apostelen vervolgd en de Geest hebben tegengestaan, zij hebben de Geest niet ontvangen. In Johannes 14 lezen we dat de wereld deze Geest der waarheid niet kan ontvangen (vers 17). Maar onder ‘alle vlees’ verstaan we hier, in overeenstemming met de belofte aan Abraham, Izak en Jakob gedaan, alle volkeren der aarde zonder enig onderscheid. In die zin staat er in Psalm 65: ‘Tot U zal alle vlees komen’ (vers 3). In Jesaja 66 lezen we: ‘Alle vlees zal komen om te aanbidden voor Mijn aangezicht’ (vers 23). Men moet dus hieronder verstaan alle geslachten, natiën, talen en volken, zovelen als er uit dezen tot het eeuwige leven verordineerd waren.

Zolang de bediening van Mozes regel was onder het Oude Testament, was alles erop gericht het volk af te zonderen en te onderscheiden, zowel ten aanzien van de heidenen als ten aanzien van Israël zelf. Er was een middelmuur des afscheidsels, waardoor alle heidenen waren buitengesloten. Ook onder de Joden zelf zag men een onderscheid. Het huis

van Aäron was afgezonderd tot de dienst van het altaar. De Levieten moesten de priesters behulpzaam zijn, maar mochten niet naderen tot het altaar. De mannen hadden voorrechten boven de vrouwen, want zij mochten dichter tot het altaar naderen, en wat dies meer zij. Maar nu zou al dat verschil afgeschaft worden. Het onderscheid en de vijandschap tussen Joden en heidenen zou teniet gedaan worden. De middelmuur des afscheidsels zou worden verbroken en het licht der genade zou op de kandelaar geplaatst worden tot verlichting der heidenen. Vervolgens zou ook het onderscheid van stammen en geslachten geen rol meer spelen. Het huis van Aäron en de stam van Levi zouden geen voorrechten meer hebben boven de gewone Israëlieten. Allen, Joden en heidenen, en onder hen zowel zonen als dochters, ouderen en jongeren, dienstknechten en dienstmaagden, allen zonder onderscheid, zouden ze de Geest ontvangen.

b. *De vrucht en uitwerking van deze uitstorting in de gelovigen*

Deze wordt ons immers aangewezen, wanneer de Heere de vrucht en uitwerking van de Geest in de gelovigen als volgt belooft: ‘Uw zonen en uw dochters zullen profeteren en uw jongelingen zullen gezichten zien en uw ouden zullen dromen dromen. Ook op Mijn dienstknechten en op Mijn dienstmaagden zal Ik in die dagen van Mijn Geest uitstorten, en zij zullen profeteren’. Niet alleen over alle volken, maar ook over allerlei soort van mensen onder die volken zou de Geest worden uitgestort. Als hier gesproken wordt van zonen en dochters, van jongelingen en ouden, van dienstknechten en dienstmaagden valt het op dat voor ieder van deze woorden het woordje ‘uw’ staat: uw zonen, uw dochters, uw jongelingen en uw ouden. Men kan dit met bekende uitleggers laten gelden voor de Israëlieten en niet laten slaan op al de volkeren, die hier met ‘alle vlees’ aangeduid worden. Men kan met andere geleerden ook van opvatting zijn dat dit ‘uw’ ook betrekking heeft

op de gelovige heidenen. Zij zijn immers in gemeenschap met hetzelfde geloof één lichaam geworden met het oude Israël. Van hen kan dus in waarheid gezegd worden dat ze medeburgers der heiligen, kinderen, zonen en dochters van het gelovige Israël zijn (Efeze 2:16).

Petrus voegt aan de dienstknechten en dienstmaagden het woordje ‘mijn’ toe dat echter bij Joël in de Hebreeuwse taal niet staat. Ook het woordje ‘uw’ laat God in de profetie van Joël achterwege. Dit kan zijn om aan de vrijen onder Israël duidelijk te maken dat de dienstknechten en dienstmaagden bij de Heere even dierbaar zijn als zij. Zij zouden ook de Geest ontvangen. De Geest zou dus uitgegoten worden over alle soort van volkeren, over Joden en heidenen, en onder die beiden ook over allerlei slag van mensen, over zonen en dochters, over ouderen en jongeren, over dienstknechten en dienstmaagden. Want dat is het wat de Heere hier voorzegt: ‘Uw zonen en uw dochters zullen profeteren, uw jongelingen zullen gezichten zien. Ja, ook over de dienstknechten en over de dienstmaagden

zal Ik in die dagen Mijn Geest uitgieten'. Men moet dit niet in die zin opvatten alsof alleen de zonen en de dochters de gave der profetieën zouden hebben, met uitsluiting van de ouderen en de jongeren. Zo moet men ook niet denken dat het dromen van dromen alleen aan de ouden, en het gezichten zien alleen aan de jongelingen eigen zou zijn. Het is niet zo dat niemand buiten hen aan dit voorrecht deel zou hebben. Beslist niet. Want omdat niet alleen alle vlees, maar ook de dienstknechten en dienstmaagden de Geest ontvangen zouden, zo behoeven we er niet aan te twijfelen of zij zullen ook geprofeteerd, dromen gedroomd en gezichten gezien hebben. Ieder echter naar de mate van de Geest Die in hen was.

Uw zonen en dochters zullen profeteren. Profeteren is de geheimen van Gods raad openbaren en toekomstige dingen voorzeggen. Op verschillende manieren heeft het God behaagd Zijn voorzeggingen aan de profeten bekend te maken, het meest door gezichten en dromen.

Als God Zich openbaarde door gezichten, liet Hij hen zien wat Hij hun duidelijk wilde maken. Deze beelden werden óf aan het verstand óf aan de gedachten, of ook wel aan het lichamelijke oog getoond, zoals uit de Schriften van het Oude Testament blijkt. Ook maakte God Zich aan de profeten bekend door dromen. Hoe dat toe ging lezen we bijvoorbeeld in Job 4:12-17. Hier wordt dit nu als een bijzondere zegen aan de Kerk van het Nieuwe Testament beloofd. Ook de onbesnedenen, de dienstknechten en de vreemdelingen zullen hieraan deel hebben. Dit was tot op heden onder Israël nog niet voorgekomen.

Het is zeker dat door deze spreekwijze van Joël allereerst en in het bijzonder verstaan moeten worden de buitengewone gaven van de Geest. Die zouden in deze eerste tijd geschonken worden tot bevestiging van de leer van het Evangelie. Niemand moet echter uit deze godsspraak afleiden dat er profetieën, gezichten en dromen in de Kerk van het Nieuwe Testament moeten zijn tot aan het

einde van de wereld. Want door deze wijze van spreken van Joël, die aan het Oude Testament ontleend is, worden ook meteen aangeduid de geestelijke zegeningen en weldaden van het Nieuwe Testament die in de Kerk steeds blijven en zullen toenemen.

Ook wordt met het profeteren bedoeld het verstaan van de verborgenheden der godzaligheid, het spreken over God en Zijn wegen, en om de Schriften aan anderen te verklaren en uit te leggen. Het dromen dromen en gezichten zien kan ook betekenen dat men door de verlichting van de Heilige Geest en door middel van het Woord tot een verheven wijsheid en kennis van de goddelijke verborgenheden komt. En wel zo dat hier een overvloed van kennis en geestelijke gaven beloofd wordt aan allen, ook aan de meest onontwikkelde mensen, en wel door de openbaring van God en van Zijn Geest. Ook dit is voorzeggd door Jesaja en Jeremia. Petrus zegt daarom terecht: ‘Dit is het wat gesproken is door de profeet Joël’. Deze voorzegging werd nu in hun oren vervuld, als ze Gods

grote daden horen vermelden, een ieder in zijn eigen taal waarin hij is geboren. Ook de andere wonderwerken van de Heilige Geest zullen aan hen geschonken worden. Verder zullen we over deze stof nu niet uitweiden.

Toepassing

Wat een voorrecht zou het zijn als we deze werkingen van de Geest nu nog onder ons zouden zien. Helaas, we hebben in dit opzicht meer reden om te klagen dan te roemen. Velen zijn goddeloze spotters of dronkaards of zelfs beide tegelijk. Onder de anderen, die burgerlijk en uitwendig godsdienstig zijn, hebben velen niet de minste indruk dat ook zij de Heilige Geest nodig hebben. Anderen laten met hun spreken en doen duidelijk merken dat ze van de wereld zijn. In ieder geval vertonen de meesten van hen geen goede vruchten.

Ja, wat zeg ik, in alle opzichten staat het er slecht voor. Als we op de ouden zien, onder hen vermaken zich nog velen in hun zonden. Ziet men op de jongelingen, zonen en dochters, men laat ze hun gang maar gaan. Slaat men het oog

op de dienstknechten en dienstmaagden, zij dienen meest de satan.

De ergste geesteloosheid heeft nu ons christendom in zijn greep. Dat blijkt daaruit dat de meeste mensen helemaal geen kennis hebben van Gods Woord, Gods waarheid en Zijn wegen. Zij die enige kennis hebben, spreken er gewoonlijk nooit over tot hun medemens. Samenkomen om te spreken over geestelijke zaken, dat gaat men tegen, men maakt het verdacht en belastert het. Op deze mensen is nooit een druppel van de Geest des Heeren uitgegoten. Ze zijn ongelukkig en leven nog in hun natuurstaat, ze zijn dood in zonden en misdaden. Zo worden ze door de geest uit de hel voortgesleept naar het eeuwige verderf. Wilt u, met wie het zo gesteld is, ooit nog op het rechte pad raken, dan moet u uw geesteloosheid ernstig onder ogen zien. Dan moet u tot de Heere Jezus gebracht worden en in Hem ingeplant. Dan moet u met Saulus van Tarsen beginnen met bidden en daarin aanhouden. Dan moet u veel gebruik maken van Gods Woord, daarnaar horen en daarin

lezen. Dan moet u het gezelschap van de vromen opzoeken en u bij hen voegen. Dan moet u heel uw hart openstellen voor de Heilige Geest en Zijn werk. ‘Bekeer u en u zult de gave van de Heilige Geest ontvangen’, zegt Petrus straks in zijn toespraak.

Begenadigden, de Geest is op u uitgestort. Waar zijn de echte vruchten daarvan? Leeft u nog vleselijk naar uw verdorven aard? Of bent u vervuld met de Heilige Geest zoals Stefanus was? Spreekt u tot de mensen woorden van opbouw, vermaning en vertroosting, wat Paulus profeteren noemt. Misschien verontschuldigt u zich. U voelt zich daartoe niet bekwaam. Is dit wel zo? Of u hebt daartoe geen vrijmoedigheid. Hebt u daar wel vrede over?

Wij wekken u op, begenadigden, en roepen u toe: Erken toch uw onwaardigbaar geluk en schat die op het allerhoogste in. Zorg ervoor dat u de Geest niet bedroeft of uitblust. ‘IJver naar de geestelijke gaven, maar meest dat u moogt profeteren’ (1 Korinthe 14:1). Alles moet u daartoe aansporen. Bent u christenen,

dan moet u de Naam van de Heere belijden. Daartoe geeft de Heere u de kennis van Zijn Woord en wegen. Dan zult u de buit mogen uitdelen en uw ziel zal verzadigd worden. Moet u zich daartoe niet zetten en ernaar streven dikwijls bijeen te komen?

Maar laat uw profeteren vooral geordend toegaan. Het mag niet belerend geschieden, of te ver gaan. Doe niet alsof u onfeilbaar bent en geen fouten kunt maken. Spreek met alle voorzichtigheid, en geef acht op tijd, plaats en persoon. Laat het vooral zien met uw levenswandel. Laat die getuigen.

We zeggen het nogmaals met nadruk: zonen en dochters, leer profeteren, oefen u in Gods Woord. Jongelingen, zie veel gezichten, wees voortdurend werkzaam in het geloof. Ouderen, droom dromen en houd de Heere en Zijn Woord veel in uw gedachten. Dienstknechten en dienstmaagden, profeteer, dat is zoek door uw gedrag de leer van de Zaligmaker met goede werken te versieren.

Als de wereld u intussen beschimpt en belastert, verdedig u dan. Zonder vrees en vrijmoedig. Doe het met alle nederigheid en zachtmoedigheid. Beantwoord schelden nooit met schelden. Doe het in alle ernst en nooit spottend of schertsend. Laat uw gedrag tot een voorbeeld zijn, zodat u hen daarmee beschaamt.

De Heere zal u hierna eens met Zijn Geest vervullen en u volmaken.

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

In open envelop zonder postzegel zenden aan:

Pieters Media bv
Antwoordnummer 5
4500 WC GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVEREIL-SERIE

Voorzitter
Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Putten

Abonnement: € 9,- per jaar (10 ex.)

**Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen
aan:**

Pieters Media bv,
Postbus 12,
4503 ZG GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl